

Forudsætningen for, at Konsortiet kan bringe Overenskomsten til Ophør inden 1. Juli 1929 er, dels at det har udført de ovenfor omtalte nærmere præciserede Afvandingsarbejder, og dels at Priserne paa Kul eller Elektricitet leveret fra Udlandet maatte vise sig at blive saaledes, at det efter Konsortiets Skøn ikke kan betale sig at udnytte Tørvemassen.

I Løbet af nogle Aar tør det vel ventes, at Forholdene er blevne mere afklarede, saaledes at det, efter det Overblik man da forventelig har over Situationen, kan bedømmes, hvorvidt det vil være økonomisk forsvarligt at binde saa store Kapitaler i Mosen, som vil være nødvendige for en fuldtud rationel Udnyttelse af den.

At Cementfabrikerne, som Forholdene i Øjeblikket ligger, ikke har villet binde sig paa en længere Aarrække, kan der formentlig ikke være noget at sige til. Lensbesidderen ser dog saaledes paa den afsluttede Overenskomst, at den har sin store Betydning, ikke alene, men selvfølgelig først og fremmest rent direkte for Grevskabet, men i det hele taget for Løsningen af den samfundsnyttige Opgave: En økonomisk forsvarlig Udnyttelse af Vildmosens Tørvemasse med paafølgende Kultivering af Undergrunden.

Skulde Forholdene i Løbet af de første Aar udvikle sig saaledes, at en rationel Udnyttelse af Tørvemassen ikke lader sig foretage, fordi det ikke kan betale sig, er der dog, som foran omtalt, opnaaet det ved Overenskomsten, at den skaber Garanti for, at der bliver foretaget saadanne Afvandingsarbejder, som under alle Omstændigheder vil gavne de Dele af Mosen, hvori de er bleven udførte, og ikke alene gøre disse lettere tilgængelige for enhver senere Udnyttelse, men navnlig gøre en eventuel Dyrkning af Overfladen mulig.

Naar henses til de Oplysninger, jeg i min for Lensbesidderen den 5. Oktober f. A. indsendte Redegørelse har givet om, hvad der gennem Tiderne fra Grevskabets Side er gjort med Hensyn til den lille Vildmose og til, hvad Lensbesidderen ved den med de nævnte Cementfabriker truffne Overenskomst nu har udrettet med Henblik paa Mosens fremtidige Udnyttelse og Kultur, føler jeg mig paa Forhaand overbevist om, ikke alene at ingen med Rette vil kunne sige, at der ikke fra Lensbesidderens og Grevskabets Side er gjort, hvad der, — navnlig ogsaa i Betragtning af de usikre Tider, der er herskende for Tiden —, menneskeligt har kunnet gøres for at bringe den lille Vildmose under samfundsnyttig Anvendelse, men ogsaa, at det høje Ministerium og den højtærede Landbrugsminister vil finde, at Staten ikke bør gaa til en Erhvervelse af denne Mose.

Grevskabet Lindendorfs Godskontor, den 28. Januar 1919.

Allerærbødigst

Vilhelm Mørch,

Godsinspektør.